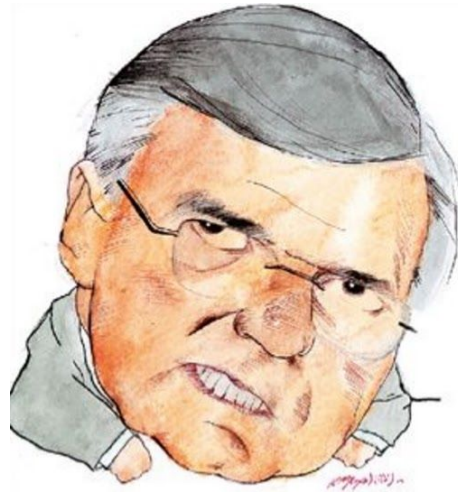

Η διάπλασις των εφήβων, Κ. Λώρη

Κέζα Λώρη

Η διάπλασις των εφήβων

Τραγικά μας τα λένε: «το τσούζουν τα 16χρονα», «πότες και καπνιστές οι μαθητές». Τα αποτελέσματα μιας έρευνας για τους εφήβους φέρνουν την καταστροφή. Κάνουν τον γονιό να τρέμει το φυλλοκάρδι του, μη δει την κόρη του σαν την «Christiane F./ Πόρνη στα 13 για τα ναρκωτικά». Μήπως να χαλαρώσουμε λίγο; Ας αντιμετωπίσουμε ψύχραιμα τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ). Ο πρόεδρος του Ινστιτούτου κ. Κώστας Στεφανής (στο σκίτσο) και η επιστημονική υπεύθυνη της έρευνας κυρία Άννα Κοκκέβη φέρνουν τα δεδομένα. Στο χέρι του καθενός είναι να δει το ποτήρι μισογεμάτο ή μισοάδειο.

Πληροφορούμαστε ότι το 71% των εφήβων έχει κάνει χρήση οιοπνευματωδών τον τελευταίο μήνα και σχεδόν οι μισοί μαθητές (42%) αναφέρουν υπερβολική χρήση, δηλαδή ότι ήπιαν πέντε ή περισσότερα ποτά μαζεμένα. (Καλά, με τι χαρτζιλίκι φεύγουν από το σπίτι τους;) Δεν αμφισβητούμε την έρευνα, απλώς γεννιούνται ερωτήματα: Αν τόσες χιλιάδες έφηβοι μεθοκοπούσαν τόσο συστηματικά, δεν θα τους μαζεύαμε από τα πεζοδρόμια; Δεν θα τους βλέπαμε να εμούν στις γωνίες και να τριγυρνούν με θολό το μάτι; Η νύχτα και τα μπαρ, για όσους είναι εξοικειωμένοι, δεν δίνουν αυτή την εντύπωση. Δεν είναι συνηθισμένη η εικόνα του παιδιού που πίνει πέντε ποτά, σαν κάτι τελειωμένους barfly σε αφηγήσεις του Τσαρλς Μπουκόφσκι. Για τους ανθρωποπαρατηρητές ισχύει το εξής: τα μικρά καταναλώνουν κάτι ντεμέκ αλκοολούχα, σε φιάλες γκαζόζας με ολίγη από ποτό. Μεγάλη πέραση έχουν και οι ψευδομπίρες, με αλκοολικό βαθμό 3%, που καταναλώνονται με μια φέτα λεμονάκι

(παίρνουν και βιταμίνη C). Αν έπιναν όσο δηλώνουν (ή επαίρονται) όχι μόνο θα τα βλέπαμε να τρεκλίζουν αλλά, εικάζουμε, θα είχε σημάνει συναγερμός από τους φίλους και τους συναδέλφους μας που έχουν παιδιά στην εφηβεία. Η ταυτότητα της έρευνας είναι πάντως αποστομωτική: δείγμα 10.445 μαθητών ηλικίας 13-18 ετών στο πλαίσιο της Πανευρωπαϊκής Έρευνας ESPAD-2007 για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, στην οποία συμμετείχαν συνολικά 35 χώρες. Αρα η αίσθηση που έχουμε για τα πράγματα δεν μετράει, πρέπει να αποδεχτούμε τα πορίσματα. Η έρευνα διαψεύδει όσα βλέπουμε τις ώρες της διασκέδασης. Τα ελληνόπουλα πίνουν ουίσκι, βότκα και άλλα δυνατά ποτά ή κοκτέιλ. Τα παιδιά τη σήμερον και πίνουν και καπνίζουν και μαστουρώνουν. Για τα ποτά είπαμε: σχεδόν οι μισοί μαθητές γίνονται ντίρλα συστηματικά. Σχεδόν οι μισοί έχουν δοκιμάσει τσιγάρο ενώ ένας στους πέντε καπνίζει σε καθημερινή βάση. Ένας στους δέκα μπορεί να χαρακτηριστεί βαρύς καπνιστής με τουλάχιστον δέκα τσιγάρα την ημέρα. Το 12% των μαθητών δηλώνει ότι έχει κάνει χρήση παράνομων ουσιών, τουλάχιστον μία φορά στη ζωή του. Και να 'ταν μία φορά... Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές, που αναφέρουν χρήση ουσιών, έχουν στρίψει πάνω από μία φορά τσιγαριλίκι (η κάνναβη είναι η πιο διαδεδομένη παράνομη ουσία).

Ας αντιστρέψουμε την οπτική. Κανονικός καπνιστής, με μισό πακέτο ημερησίως, είναι ένας στους δέκα μαθητές. Οι άλλοι εννέα είναι μη καπνιστές. Το ότι έχουν δοκιμάσει μάλλον καλό είναι. Η περιέργεια μπορεί να σε οδηγήσει μακριά, όχι απαραίτητως στα καταγώγια με τις σύριγγες. Η δοκιμή είναι θεμιτή και όταν γίνεται αποδεκτή από τον κόσμο των ενηλίκων απλά απομυθοποιεί τα απαγορευμένα. Πάντως δεν είναι ανάγκη να διαχωρίσουμε τα παιδιά σε *Christiane F.* και Χάιντι των Αλπεων. Αν και η Χάιντι δεν υπάρχει πια. Εσκισε τις καρό φουστίτσες, πέταξε τα φιογκάκια και έγινε θεριακλού. Οι μαθητές της Αυστρίας είναι πρώτοι στο κάπνισμα ενώ ακολουθούν οι Λετονοί, οι Τσέχοι και οι Βούλγαροι.

Η έρευνα που διεξήχθη από το Ινστιτούτο όπου προεδρεύει ο κ. Στεφανής, συγκρίνει τα δεδομένα της Ελλάδας με αυτά των άλλων χωρών. Για κάποιους ίσως είναι παρήγορο το ότι τα δικά μας παιδιά βρίσκονται στην 28η θέση των καπνιστών, για άλλους οι συγκρίσεις αυτές είναι άνευ νοήματος. Για όσους ενδιαφέρονται για συγκρίσεις, στα ναρκωτικά βρισκόμαστε πολύ χαμηλά στη λίστα της χρήσης, ενώ είναι διαδεδομένη η άποψη ότι όλες αυτές οι ουσίες είναι επικίνδυνες. Τα παιδιά λοιπόν και δοκιμάζουν και ξέρουν. Είναι μέσα σε όλα. Έτσι, οι εμπειρίες στα όρια του επικίνδυνου στα μικράτα τους γίνεται ένα είδος κοινωνικής προίκας.

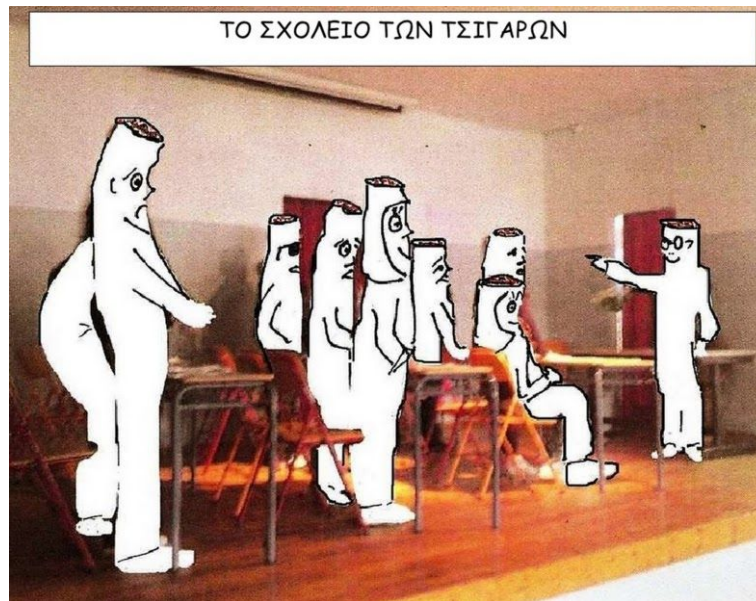
Κέζα Λώρη

Η διάπλασις των εφήβων

Το Βήμα, 10/04/2009,

Ασκήσεις

1. Ποια είναι η κριτική που ασκεί η συντάκτρια **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ** του κειμένου στην έρευνα;
Με ποια επιχειρήματα στηρίζει την άποψή της; Βρίσκετε τα επιχειρήματα αυτά πειστικά;
2. Κατά τη γνώμη σας, πρέπει να αποδεχόμαστε χωρίς αμφισβήτηση τα πορίσματα μιας επιστημονικής έρευνας ή να τα αντιμετωπίζουμε κριτικά;
Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
3. *Ας αντιμετωπίσουμε ψύχραιμα τα αποτελέσματα της έρευνας...* Συμφωνείτε με την άποψη αυτή; Αν ναι, γιατί;
4. Ποιες αντιδράσεις μπορεί ενδεχομένως να προκαλέσει μια επιστημονική έρευνα στην κοινή γνώμη;
5. Να σχολιάσετε τη γλώσσα του τίτλου σε σχέση με το περιεχόμενο του δημοσιεύματος.
6. Να σχολιάσετε / χαρακτηρίσετε το ύφος του κειμένου, αναφέροντας **ΥΦΟΣ** συγκεκριμένα παραδείγματα που επιβεβαιώνουν τα σχόλιά σας, βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Α΄λυκείου. σ.32](#). Ποιο σκοπό, νομίζετε ότι εξυπηρετεί το συγκεκριμένο ύφος;
7. Να αποδώσετε τις παρακάτω εκφράσεις με επίσημο ύφος:
 - *Τραγικά μας τα λένε.*
 - *Το τσούζουν τα 16χρονα.*
 - *Τρέμει το φυλλοκάρδι μου.*
 - *Γίνονται ντίρλα.*
8. Η εικονογραφημένη ιστορία «[Το σχολείο των τσιγάρων](#)» (1ο βραβείο εικονογραφημένης ιστορίας σε διαγωνισμό της Αντικαρκινικής Εταιρίας) είναι δουλειά μαθητών.
Αν θεωρήσουμε αξιόπιστα τα πορίσματα της έρευνας του ΕΠΙΨΥ που αναφέρονται στο κείμενο της Λώρης Κέζα, πιστεύετε πως η εικονογραφημένη ιστορία του «σχολείου των τσιγάρων» θα μπορούσε να προβληματίσει τους μαθητές για τις συνέπειες του καπνίσματος;

- Ποια επιχειρήματα για τη βλαπτικότητα του καπνίσματος αναφέρονται από τα επαναστημένα τσιγάρα;
Να αναπτύξετε ένα από αυτά σε μία παράγραφο με αιτιολόγηση, με παράδειγμα, αναλογία ή αίτιο αποτέλεσμα.
Να υποθέσετε ότι η παράγραφος είναι απόσπασμα ομιλίας που πρόκειται να εκφωνήσετε σε σχετική εκδήλωση που διοργανώνεται στο σχολείο σας.
- Ποιες νύξεις υπάρχουν στο κείμενο για την προπαγάνδα; Με ποια μέσα τα «επαναστατημένα τσιγάρα» εντοπίζουν ότι ασκείται;
Ποια στάση προτείνουν; Ποιες είναι οι δικές σας σκέψεις σχετικά με το θέμα;
- Να αναζητήσετε στο διαδίκτυο κι άλλες εικονογραφημένες ιστορίες και να συζητήσετε:
Ποια μορφή παίρνει ο λόγος και γιατί;
- Γιατί κατά τη γνώμη σας στις εικονογραφημένες ιστορίες χρησιμοποιείται συνήθως η μεγαλογράμματη γραφή (κεφαλαία);
Ποια νομίζετε ότι είναι η θετική και ποια η αρνητική πλευρά αυτής της επιλογής για τους νεαρούς αναγνώστες;
- Να δημιουργήσετε παρόμοιες ιστορίες, σποτάκια και αφίσες, προκειμένου να ευαισθητοποιήσετε τους συμμαθητές σας απέναντι στις διάφορες εξαρτήσεις.

 ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΠΕ